Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

1.6.2022

Eduskunnan verojaosto

HE 82/2022 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverotukea vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa koskeviksi laeiksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverotukea vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa koskeviksi laeiksi.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

Esitysluonnoksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kiinteistöverolakia väliaikaisesti ottamalla lakiin säännös vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa sovellettavasta maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverotuesta. Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia sekä verotusmenettelystä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on tukea maatalouden harjoittajia eräiden maatalouden alkutuotannon tuotantopanosten voimakkaasta hinnannoususta aiheutuvien kannattavuusongelmien lieventämiseksi alentamalla maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveroa. Hinnannousu on voimistunut hallituksen 18.2.2022 tekemien linjausten jälkeen Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen johdosta.

Vuodelta 2021 kiinteistöveroa määrättiin maatalouden tuotantorakennuksista 15,8 miljoonaa euroa noin 61 600 verovelvolliselle. Tuen ulkopuolelle jäävien osuus mainitusta 15,8 miljoonasta eurosta arvioidaan kuitenkin vähäiseksi. Ehdotettu 10 euron alaraja tuen myöntämiselle rajaisi tuen piiristä noin 11 100 verovelvollista ja kiinteistöveroa yhteensä noin 65 500 euroa.

Valtion tukipolitiikassa tulee käyttää harkintaa poikkeusoloissakin

Tilastokeskuksen mukaan inflaatio oli 5,7 prosenttia huhtikuussa 2022. Normaalin markkinatalouteen kuuluvat hinnanvaihtelut ja riski. Kaikissa tilanteissa valtion ei tule kompensoida näitä hintavaihteluita. On kuitenkin totta, että vallitseva taloudellinen tilanne on poikkeuksellinen. Ukrainan sotaan liittyvät pakotteet muuttavat väistämättä asiaan liittyvää arviointia. Inflaatio on poikkeuksellisen korkealla koko 2000-luvun kehitykseen peilattuna. Hankala kysymys on, mitä sektoreita on tarkoituksenmukaista tukea ja millä perusteella. Tukimuodoilla voi fiskaalisten vaikutusten lisäksi olla myös negatiivisia ulkoisvaikutuksia. Esimerkiksi jakeluvelvoitteen väliaikaisella laskemisella on vaikutusta liikenteen päästöihin.

Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 1.6.2022

Selvitysvelvollisuus jää verovelvolliselle

Tuen myöntäminen hakemuksesta aiheuttaa maatalouden harjoittajille tiettyä hallinnollista taakkaa, minkä vuoksi voidaan olettaa, että osa tukeen oikeutetuista jättäisi hakemuksen tekemättä. Tämä koskee erityisesti niitä verovelvollisia, joilla mahdollinen tuen määrä olisi vähäinen. Hallinnollista taakkaa tuensaajille aiheutuu myös muistiinpanovelvollisuudesta. Syy tälle on sinänsä ymmärrettävä; tukea ei ole mahdollista toteuttaa ilman hakemusmenettelyä, koska tukipäätösten tekeminen edellyttää verovelvollisten myötävaikutusta tuen myöntämisen edellytysten selvittämisessä. Tästä huolimatta käsillä olevan kaltaisissa väliaikaisissa tuki-instrumenteissa, jotka olisi tärkeää saada käyttöön mahdollisimman nopeasti, tuen hakemiseen ja saamiseen liittyvän menettelyn aiheuttamalla hallinnollisella taakalla on merkitystä.

Euroopan komission antamat kriisipuitteet eivät anna suoraa vastausta siihen, miten kriisin koettelema yritys olisi määriteltävä ja osoitettava, mikä jättää harkintavaltaa kansalliseen sääntelyyn. Esitysluonnoksen mukaisesti tuensaajan olisi osoitettava, että nimettyjen maatalouden alkutuotannon tuotantopanosten, joita olisivat rehut, poltto- ja voiteluaineet, sähkö ja lannoitteet osuus maatalouden määritellyistä menoista on ehdotettua 15 prosentin kynnysarvoa suurempi. Selvitysvelvollisuus jää asiassa verovelvolliselle.

SAK:lla ei ole lausuttavaa esitysluonnoksen yksityiskohdista.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry